

—Ահա Կաթառ Բրքան սեպտեմբեր 10 ին խօսի
գարուի պաշտոնը երթալու է, ձմեռը հոն անցունե-
լու համար: Ուստի տէրութեան բոլոր պաշտօնա-
տարները ու երեւելի անձինքը ևս նոյն ատենը պիտի
որ գան իրենց գեղի բնակութենէն:

ԱՐԱԿԵՂՈՆԻՍ

Սեպտեմբեր, 20 () Դրոստոս:

Ներքին կողմերէն եկած նամակներէն կիսացուի
որ: Ալպանիայի բոլոր քաղաքներուն մէջ կատա-
րեալ բարեկարգութիւնը միշտ կը տիրէ: Սաան զի
Հասրաւոր միջոցները գործքի գրուած են որ ասկէ
ետքը մէյ մըն ալ խառնութիւն չի ծագի, ու խառ-
վայոյժ մարդիկն ալ անաչառ պատիժ ընդունին:
Թէպէտեւ աս մասին հաճելի վիճակի մէջ է մեր
երկիրը, բայց մարդաստիպութիւններ ու չարագոր-
ծութիւններ միշտ պակաս չեն ամէն օր շրջակայ
տեղուանքը, որոնց վրայ կառավարիչները կը պար-
տաւորին զգուշութեամբ հոգ տանել:

Անցածները վտիկայի կողմը աւագակներու
գունդ մը տասերկու հոգիէ բաղկացեալ, պզտիկ
կարաւանի մը վրայ յարձակելով (որ տամբհինդ
հոգի հրէաներ են եղեր, որոնք Սանաստուրէն մեկ-
նելով Ներսիսազմ կերթային բնակելու), բոլորը
վին թալիք կողպտեր են: Անդամանդներէն ու
ծանրաղին ասրանքներէն ի դատ, 170 հազար գա-
հեկանի գումար մըն ալ ունէին հետեւին իր ա-
մէնը մէկէն յափշտակելով գողերը բան մը չեն թո-
ղուցեր: Սեպտեմբերի կառավարիչը իմանալուն պէս,
գունդ մը զօրք խրկեց չարագործներուն ետեւէն,
բայց չի կարծուիր որ ձեռք ձգեն զանոնք:

Սոտ օրերս Քարաւաղ ըստած լեռը երկու ըս-
պանած մարդիկներու մարմիններ գտնուեցան:
Հատ ցանկալի է որ կառավարութիւնը զօրաւոր
միջոցներ բանեցընէ, ճամբաներուն ապահովու-
թեանը վրայ երկարատեւ զգուշութեամբ փոյթ տա-
նելով, որն որ խիստ հարկաւոր է ու աս նպատակա-
համեմատ համար բաւական է անաչառ պատուէրներ
տալ զանազան դաւառայ կառավարիչներուն:

Երկու հրէայ մէջընին ատելութիւն ունենալով
պանդուկի մը մէջ կուլ կընեն մօտ օրերս, ու մէկ-
մէկու վրայ յարձակելով կը զարնեն մէկըմէկ. մէ-

կը կիսնայ կը մեռնի մարմինը կտոր կտոր ըլլալով,
ինչպէս կը պատմեն, ու միւսն ալ քանի մը թեթեւ
վէրքեր կընդունի: Բայց զարմանալին աս է որ ա-
մենէն հոգ չի տարին ասանկ գաղանային գոր մը
ընողին արժանաւոր պատիժ տալ:

Երեւելի Միջուքան իրեք օր է որ կոստանդնու-
պօլսէն դարձաւ իր հայրենիքը: Սոյրաքաղաքիս
պատերազմական խորհրդարանը աղատեց աս մարդը
իւր Բրիթ պէյ ոսոխին ձեռքէն, որ Վարխայի Հա-
սան փաշային քեահան է: Կըսուի թէ հիմակ հա-
պիտի տեմուլի ասոր դատաստանը, ան մարդիկնե-
րուն ազգականներուն բրած բողբոջանայր համար, որ
զինքը պաշտպանելու ատենը մեռցուցեր էր:

Լաստի Ղէտիտ օսմանեան շողենաւ երկուշաբ-
թի մեղինեցաւ մայրաքաղաքը երթալու, իր հետ
տանելով խայրէտուն փաշան ու բաւական զօրք ալ:

Քրէշէնդ շողենաւ կը շարունակէ միշտ ամէն մէկ
ճամբորդութեանը 150-200 զօրք առնել, Կոստան-
դնուպօլիս տանելու համար:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՈՒՐԻՔ

ԱՆԳՂԻՍ

Օգոստոս 3 ին խորհրդարանին մէջ երկար քննու-
թիւն եղաւ Հունաստանի դործքերուն վրայօք: Սօ-
սիւ Պայլի Քօքրանը գանգատ ըրաւ կառավարու-
թեան անհոգութեանը համար, որ արժանաւոր եղած
սոյաշտպանութիւնը չընելով Հունաստանին, աս եր-
կիրը հիմայ (սմանեան տէրութեանը տակ եղած
ատոնէն ալ աւելի գժադգ վիճակի մէջ է, կըսէ:
Տօքթըր Պօուրիներ ևս ըսաւ թէ, թէպէտ Հունաս-
տանի օգնութիւն ընելու միտք ունէինք, այսու ամե-
նայնիւ շատ վնաս պատճառեցինք անոր. որովհետեւ
առաջուց ազգային ժողովք մը կը լլար հոն, որ հա-
տարակութեան օգուտը կը հոգար. բայց հիմայ աս
բարեկարգութիւնը աւելուցաւ: Մեր միտքը Յու-
նաստան մը հաստատել էր, և ոչ թէ ուրիշ Պա-
վառիա մը: Հոյները Բարձրագոյն Վրան կառավա-
րութեան տակը՝ ալ աւելի բարեբաղդ էին, բան թէ
հիմայ որ քրիստոնէայ թաղաւորէ մը կը կառա-
վարուին:

Դրոտ Բալմէրթօնը ըսաւ, թէ Նիզդիոյ կառա-
վարութեանը ամենէն յանցանք մը չտրուիր Հու-

նաստանի հիմակուան գժադգ վիճակին համար:
Պաշտպան իրեք տէրութիւնները ըստ հաւատարմու-
թեան աշխատեցան անանկ մէկ թաղաւոր մը տալ
յաւնաց որ կարող ըլլայ սիրով վարուիլ ազգին
հետ, քաղաքական ազատ դաշնադրութեամբ կառա-
վարելով զանոնք. թէպէտեւ աս բարեկարգութիւն
ները գործքի չըլլուեցան, այսու ամենայնիւ հիմայ
իրաւունք ունինք պահանջել Հունաստանի տէրու-
թենէն, որ կառավարութեան կերպը փոխէ ու զա-
նազան ծախքերու հարկաւոր խնայողութիւնը գործ-
քի զնէ: Սրբ Ռօպէրթ Բիլը յայտնեց խորհրդարա-
նին մէջ Հունաստանի վրայ ունեցած իր սէրը ու
բարի կամքը, նոյն երկրին հին ու պատմութեան վե-
րաբերեալ յիշատակութեանցը համար, ու յոյս
տուաւ թէ յաւնաց կառավարութիւնը ըստ արժա-
նոյն ուշադրութիւն պիտի որ ընէ այսուհետեւ ինչ
զիւյ խորհրդարանին ազդարարութեանցը: Սօսի-
Պայլի Քօքրանը ասոր վրայ պատասխանեց ըսելով
թէ պաշտպան իրեք տէրութիւնները կը պարտա-
ւորին քիչ մը աւելի ստատկութեամբ վարուիլ Հու-
նաստանի կառավարութեանը հետ, եթէ այս ան-
գամ ալ անոնց տուած պատուէրները արժանապէս
գործքի չի դրուին:

Խալանտայի խառնութիւնը քիչ մը թուլցած կէ-
լենայ հիմակուհիմայ, հաւաքաւոր () քօնէլը իր
ճամբորդութիւնը կատարած ըլլալով, որն որ ժող-
վուրդը զրգուելու ու ալ աւելի կողմնապահ գտնաւ
համար կընէր: Կառավարութեան երեւելի պաշտո-
նատարները հիմայ ալ աւելի համաձայն կերեւան
մէջընին, աս երկրին դէմ գործքի զնէլու խաղաղա-
սէր միջոցներուն վրայօք. թէպէտեւ հակառակորդ
կողմը միշտ գանգատ կընէ սրբ Ռօպէրթ Բիլը
վարմունքին դէմ. բայց խոհեմ ու բարեսիրտ ան-
ձինքը մեծ գովութեան արժանի կը համարեն անոր
չափաւորութիւնը:

Նիզդիոյ թագուհին իր Բարձրապատիւ ամուս-
նոյն Ալպէրդ իշխանին հետ, և ուրիշ քանի մը ե-
րեւելի անձինքներու հետ ծովային զբօսանաց ճամ-
բորդութիւն մը ընելու միտք ունի:

Կարաթէրօն (Սարանիայի թագուհին նախորդ
փոխանորդը) օգոստոս 11 ին հասաւ Վոնտրա. ուր
տեղ մեծ պատուով ու յարգութեամբ ընդունեցին
զանիկա: Ալպէրդ իշխանը խոյն իր երեւելի պաշ-

Երջն ատենը Աղիազար՝ Մենա քահանայապետին տղան
ու տաճարին զօրագլուխը, այսինքն Մատուոյ տաճարին
ապահովութեանը համար դրուած պահապաններուն
հրամանատարը, արգիլեց անկէջ ետեւ սովորական դո-
հերը ընելը կայսեր համար, որ թշնամութեան ու բոլոր-
բական ապստամբութեան նախատալից նշան մըն էր:

Խելացի մարդիք այս բանիս չէին հաւանք բայց մօրիկ
ընող չեղաւ: Անկարեանց անուամբ եղած յայտնի մար-
դասպանները ընկերացան տպաւորմաներուն հետ, ու ա-
մէնը մէկ անգ զօրով մօտն փերին քաղաքը, ետքը տի-
րեցին Միտանեան աշտարակին: Վիզիլէն ալ վրայ հա-
սան աւաղակները, որոնք Կախանձայոյժ անուն ստին
վրանին: Միս կերպով հոռոյեցին ամէն դիպ պաշար-
վելով՝ բռնադատուեցան քանի մը աշտարակներու մէջ
փակվիլ. շատ չի բշեց իրենց մնացած քիչ մը ուտելիք-
նին հատցուցին, ու անթիւթիւնը հարկադրեց զերենք
անձնատուր ըլլալու: Խոստացած էին հրէաները իրենց
ազատութեանը ու կեանքին չի դպչիլ. բայց ամէն ալ
սպաննեցին:

Միս անօրէն սպանութեանց օրը Կեսարիայի մէջ, ուր
հոռոյեցիք զօրք ունէին, ինկան հրէից վրայ ու քան
հաղարէն աւելի սպաննեցին անոնցմէ: Եւ որպէս զի ա-
մենէն մէկը չի մնայ, փլորոս բռնել տուաւ բոլոր անոնք
որ քաղաքական բաներու համար պահուած էին, ու
չլքեցին զարկած բաժնել տուաւ բոլոր գաւառին
նաւահանգիստները: Միս լուրէն բովանդակ հոռոյե-
ցիք յորդորութեամբ՝ անանկ կատաղութեամբ փառուեցան
որ ալ ամենէն բան մը մօրիկ չըրին. ցրուեցան բոլոր
գաւառին ու քաղաքներուն մէջ ուր որ կրնային բռնու-
թեամբ յարձակելու. որը երեցին ո՛րն ալ քակեցին
թաղեցին ու ջարդեցին բոլոր բնակիչները ծեր ու տղայ
էրիկ մարդ ու կիւիկ մարդ: Մարմիններն ալ իրենց կողմէն
քիչ անգ թուութիւն չի ցուցուցին: Հարձակեցան հրէանե-
րուն վրայ ամէն տեղ ուր որ տկար էր զօրութիւննին ու
անխնայ խողովակեցին: Սրբօրէնութիւն չողողները
անգամ կը զայրանային իրենց անձին ապահովութեանը
համար: Բայց որովհետեւ ուրիշ շատ քաղաքներու մէջ
շատուոր երբայեցիք կը գտնուէին, անոնց ամէն մէկուն

մէջ երկու խումբ սպաննողներու երեցան որոնք մէկըմէկ
ջարդեցին:

Երջն իսկ Ալիւթօպօլոյ հրէաները, ասորոց աչքը
մանկու համար, որոնք աւելի զօրաւոր բնակիչներն էին
անոնց հետ զէնք ստած մէկ եղան կատաղի խորայեղաց
դէմօր երկիրը կարող շարկէին: Բայց ասորիները չի կր-
նալով վստահիլ այն խորեբայ ընկերներուն, իր անոնց
հատաւորութեան ապացոյցին համար ուղեցին որ ա-
մէն ալ իրենց ընտանիքով մօտաւոր անտառի մը մէջ
հաւաքուին: Հոն ամէն ալ իրենց ընտանիքով թորե-
անցուցին որ էին տասուիրեք հազար հոգի: Իման՝ Սա-
ուղի տղան, որ ամէնէն աւելի յորդորէր էր միւս հրէա-
ները այս անպայելու հարհօրդին, երբոր սեսաւ իր
նենգութեանը որդալի տեսարանը, Կառաւոր արժանի
եղայ այս պատուհասին, պօռաց, զննելու համար եղ-
բայրներս բռն իմ եղբայրներուս դէմ. բայց գիտեմ
պիտի ես իմ ձեռքովս զիս պատեմ: Ու այս խօսքերը
ըսելով՝ կը զարձնէ իր բոլորաբեր մարած աշխարհը իր
ընտանեացու վրայ, կը բռնէ իր հօրը ձեռքով մագըրէն:

Դ ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՏԵՓԱՆԵՆՈՍԻ ՊԱՊՕԵԱՆ